

Talousarvion 2024 lähetekeskustelu

sd-valtuustoryhmä

Laukaan kunnan tase on reilusti alijäämäinen ja talousarvioesitys tulevalle vuodelle kasvattaa sitä entisestään talouden tasapainotuksesta huolimatta. Kaikkea toimintaa on nyt katsottava taloudellisesta näkökulmasta, sillä meillä ei ole muuta vaihtoehtoa. Alijäämät on katettava vuoteen 2027 mennessä. Uskoisin, että yhteinen tahtotila on pitää Laukaa itsenäisenä kuntana Suomen kuntakartalla.

Talouden tasapainotusohjelma on jo valtuustossa hyväksytty ja siihen liittyviä toimenpiteitä toteutetaan erillisen suunnitelman mukaan. Käytännössä se tarkoittaa palvelutason heikennyksiä, maksujen korotuksia ja henkilöstökulujen sopeuttamista mm. työtehtävien uudelleen järjestelyillä, keskitetyillä tukipalveluilla ja määräaikaisten työsuhteiden vähentymisellä. Mittavista sopeutustoimenpiteistä huolimatta olemme myös veroprosentin korottamisen edessä.

Henkilöstön sitoutuneisuudella on suuri rooli tasapainotustyön onnistumisessa. Tarvitaan myös panostusta työssä jaksamiseen, sairauspoissaolojen vähentämiseen ja esimiestyön kehittämiseen. Haastavasta taloustilanne ei mahdollista rahallista palkitsemista, mutta työssäjaksamiseen voi vaikuttaa myös muulla tavoin.

Ravitseva, maukas ja terveellinen ruoka on tärkeää meille kaikille. Lounashetki katkaisee koulu- ja työpäivän ja samalla se on sosiaalinen hetki ja kouluissa myös osa ruokakasvatusta. Meillä on maanlaajuista ja kansainvälistäkin huomiota saanut Ekokoulu, jossa osa tarjottavista aterioista tai niiden raaka-aineista on lähiruokaa. Lähiruoan lopettamisen kustannusvaikutukset tulee tutkia perusteellisemmin, sillä talousarvioesityksessä oleva 10 000 € säästö on yläkanttiin. Ekokoulu- ja lähiruokabrändi pitää hyödyntää nykyistä paremmin ja ei ole viisasta tehdä hätiköityjä päätöksiä puutteellisilla tiedoilla. Keittiöpalveluverkko ja valmistusprosessit käydään tulevana vuonna läpi ulkopuolisen selvittäjän toimesta.

Sivistyspuolen osalta talousarvio sisältää useita riskitekijöitä. Varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan lopettaminen saattaa lisätä kokopäiväisen varhaiskasvatuksen kysyntää ja samalla kustannuksia. Syntyvyyden laskusta huolimatta alle 3-vuotiaiden lasten määrä varhaiskasvatuksessa on ollut kasvava ja tämä ikäluokka vaatii ymmärrettävästi enemmän henkilöstöresursseja.

Talousarviossa esitetään koulukäynninohjaajien vähentämistä. Kaikille oppilaille pitää taata turvallinen ja rauhallinen oppimisympäristö ja opettajille mahdollisuus tehdä opetustyötä, johon heillä on ammattitaito ja osaaminen. Koulukäynninohjaajilla on tärkeä rooli oppilaiden tukemisessa ja työrauhan ylläpitämisessä luokissa. Pystytäänkö tähän vähemmällä ohjaajamäärällä?

Palvelu- ja asiointiliikenne on tärkeä palvelu sitä käyttäville, yleensä ikääntyneille autottomille kuntalaisille, jotka asuvat etäällä palveluista. Palvelun käyttö on kuitenkin melko vähäistä ja kustannukset käyttäjää kohden korkeat. Kunnan tulee käydä aktiivista neuvottelua palvelun tulevaisuudesta hyvinvointialueen kanssa, jonka vastuulle se pääasiallisesti kuuluu.

Kantalan uudisrakennushankkeen suunnittelu on ollut enemmän tai vähemmän käynnissä jo vuosia. Uutta Kuntalaa ei ole lähivuosina näköpiirissä ja rahaa hankkeeseen on mennyt jo lähes 300 000 euroa. Ensi vuodelle määrärahaa on varattu 15 000 €. Onko sille tarvetta ja voidaanko hankkeessa pitää välivuosi ilman, että kustannukset heikentävät tasetta? Hajasijoitus malli on tutkittu kuluvana vuonna ja entisen Osuuspankin kiinteistön tilat on kuntotarkastettu, eikä kumpikaan näistä johda tällä hetkellä jatkotoimenpiteisiin.

Talousarvio on tiukka ja kokonaisuus on valtuuston vastuulla. Päättäjien on tiedettävä mitä luvut pitävät sisällään ja lautakunnilla on vastuu siitä, että mahdollisiin ylityksiin reagoidaan välittömästi. Vuoropuhelua valtuutettujen ja viranhaltijoiden välillä on lisättävä. Luottamushenkilöillä on oltava ajantasainen tieto asioiden etenemisestä sekä talouden tilanteesta. Viranhaltijoille on kuitenkin annettava työrauha sekä luottamus, että he hoitavat tehtävänsä parhaansa mukaan.

